

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ

Ὁ πολυπαθὴς βοναπαρτικὸς οἶκος ὑπέστη ἐσχάτως νέαν ἀπώλειαν, ἀποθανόντος ἐν Ῥώμῃ τοῦ ἐπισημοτάτου τῶν ἀπομεινόντων αὐτῷ ὀλίγων μελῶν, τοῦ πρίγκιπος Ἰερωνύμου Ναπολέοντος.

Ὁ ἀποθανών, υἱὸς τοῦ ἄλλοτε βασιλέως τῆς Βεστροφάλιας Ἰερωνύμου, ἀποθανόντος τὸ 1860 καὶ τῆς Αἰκατερίνης, πριγκίπισσας τῆς Βυρτεμβέργης, ἐγεννήθη τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1822 καὶ ἐπομένως ἤγειν ἡλικίαν ἐξήκοντα καὶ ὀκτῶ ἐτῶν. Καίπερ κευφῶς ὀπωσοῦν, οὐχ ἤττον διετηρεῖτο μέχρι ἐσχάτων εὐρωστος καὶ ἀκριβῶς.

Λέγουσιν οἱ ἐκ τοῦ πλησίον γνωρίζοντες αὐτὸν ὅτι ἦτο σκαιὸς καὶ ἀπύτομος περὶ τοὺς λόγους ἐνίστε δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις. Ὁ πατὴρ του δὲν τὸν ἠγάπα, τὸν ἐπέπληττε διὰ τὰς ἐπιληψίμους αὐτοῦ σχέσεις, ὧν ὅμως καὶ αὐτὸς, καθὰ βεβαιούται, δὲν ἦτο ἀπηλλαγμένος καὶ κατὰ τὸν χρόνον ἀκόμη, καθ' ὃν ἦτο βασιλεὺς τῆς Βεστροφάλιας.

Ἡ πολύμωτος αὐτοῦ ἔρις μετὰ τοῦ υἱοῦ του πρίγκιπος Βίκτωρος προήλθεν ἐξ ἀφορμῆς ἐπισκέψεως, γενομένης πρὸς τὸν νεαρὸν πρίγκιπα ὑπὸ τοῦ φίλου του Ἰουλίου Ἀμίγης. Προσεκάλεσε τὸν υἱὸν του εἰς Μογκαλιέρη καὶ ἀφοῦ πιερῶς τὸν ἠλεγξε διὰ τὰς συνεντεύξεις του ταύτας μετὰ βοναπαρτιστοῦ καθολικοῦ, ἐν τῇ ἐξάψει τῆς συζητήσεως κατόπιν τὸν ἀπέδιώξε δι' ὠθήσεων καὶ... ἄλλων βιαιοπραγιῶν.

Βραδύτερον μαθὼν ὅτι οἱ φίλοι τοῦ πρίγκιπος Βίκτωρος εἶχον συνάξει καὶ καταρτίσει κεφάλαιον χρηματικὸν ἐξασφαλίζον εἰς τὸν υἱὸν του ἐτησίαν πρόσοδον ἐκ τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων, ἐξεμάνη καὶ ἀπηγόρευσε πλέον νὰ τοῦ ἐμιλῶσι περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ἰερώνυμος ἐκέκτητο εἰσόδημα ἐκ τριακοσίων χιλιάδων φράγκων, ἦτο δὲ ἐλευθεριώτατος πρὸς τοὺς φίλους του καὶ τακτικώτατος εἰς τὰς πληρωμὰς του.

Περὶ τῆς ἐν Κριμαίᾳ διαγωγῆς του διάφοροι ἐζητήθησαν γνώμη. Ἰσχυρίσθησάν τινες ὅτι ἡ Αὐτοκράτειρα, ἥτις δὲν τὸν ἠγάπα ποσῶς ἀλλὰ τὸν ἐφο-

βεῖτο, ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ὅπως διαδόσῃ ἔτι μᾶλλον καὶ μεγαλοποιήσῃ τὰς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς του δυσαρέστους φήμας· πλὴν οἱ ἀξιωματικοί, οἱ συνυπηρετήσαντες μετ' αὐτοῦ, ἐβεβαίωσαν ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἐξεπλήρωσεν εὐσυνειδήτως τὸ στρατιωτικὸν του καθήκον. Ὑπῆρξαν ὅμως τινὲς μοιραῖαι συμπτώσεις ἐν τῷ βίῳ τοῦ πρίγκιπος τούτου. Ἐν Κριμαίᾳ προσεδλήθη ὑπὸ χολέρας· ἐν Ἰταλίᾳ ἀνετέθη αὐτῷ ἡ ἀρχηγία μιᾶς μεραρχίας τοῦ στρατοῦ, ἥτις ἔμεινεν ἀπρακτοῦσα· βραδύτερον ἠρνήθη νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ δουκὸς Ὁμάλ, καὶ ἅμα τῇ ἐκρήξει τοῦ πολέμου τοῦ 1870 ἐπέμθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος μετ' ἰδιαιτέρας ἐντολῆς ἀπεσταλμένος πρὸς τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουήλ. Ἐπρόκειτο περὶ συνολογήσεως συμμαχίας μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ ἀποστολῆς ἐπικουρικοῦ σώματος ἐξ ἑκατοντακισχιλίων ἀνδρῶν, συμμαχίας ἥτις ἐφαίνετο οὕσα ἢ συνέπεια τοῦ πολέμου τοῦ 1859, τῆς παραχωρήσεως τῆς Ἐνετίας κατὰ τὸ 1866 καὶ τοῦ συνοικεσίου τοῦ πρίγκιπος μετὰ τῆς πριγκίπισσας Κλοτίλδης, θυγατρὸς τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ.

Ἄλλ' αἱ διαπραγματεύσεις ἀπέτυχον καὶ ὁ πρίγκιψ ἐπανήλθεν ἀπρακτος, ἀστοχῆσας οὕτω καὶ εἰς τὸ διπλωματικὸν, ὅπως καὶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον.

Ἡ πρώτη αὐτοῦ πολιτικὴ πράξις ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀντικληρικὴ αὐτοῦ ἀγόρευσις, πρὸ τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου. Ἡ ἀγόρευσις αὕτη ἐγένετο ἀντικείμενον πολλῶν σκωμμάτων, ἐκυκλοφόρησε δὲ τότε καὶ ἐπίγραμμα τι λέγον, ὅτι ὁ λόγος του συνετέλεσεν ὥστε νὰ «πέσωσι τὰ χρεώγραφα καὶ νὰ ἀνασηκωθῶσιν οἱ ὄμοι.»

Βραδύτερον, ἐνῶ ὁ Αὐτοκράτωρ περιώδευσεν εἰς Ἀλγερίαν, ἀπήγγειλεν ἕτερον λόγον, σχεδὸν δημοκρατικόν, ἐν Κορσικῇ, τοιοῦτο δὲ ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον, ὥστε ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπανήλθε μετὰ σπουδῆς εἰς Γαλλίαν, ὅπως ἀποκηρύξῃ τὸν ἐξάδελφόν του καὶ δηλώσῃ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ του, ὅτι «ἡγνῶσει νὰ διατηρήσῃ τὴν πειθαρχίαν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του», πράγμα τὸ ὅποιον ἀληθῶς εἶπεῖν δὲν κατόρθωσεν.

Ἡ σύζυγός του πριγκίπισσα Κλοτίλδη, ἡ ἐπικληθεῖσα ὀπωσοῦν ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον «ἀγία παραπλανηθεῖσα εἰς τὸν ἄδην» ὑπῆρξεν ἀτυχεστά-

ΦΩΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Βοτανικαὶ ὁμιλίαι

B'

Κλυτία ἡ ἐρωμένη τοῦ ἡλίου.— Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐπιφέρει κινήσεις εἰς ὅλα τὰ φυτὰ.— Ἡλιοτροπισμός.— Ἀντιδράσις τῆς κεντρικῆς βαρύτητος.— Γεωτροπισμός.

τη, ἀπανθρώπως ὅσον οὐδεμία ἄλλη ἡγεμονόπαις θυσιασθεῖσα χάριν τῆς πολιτικῆς. Ἐξαναγκασθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς νὰ νυμφεῖται τὸν πρίγκιπα Ἰερώνυμον, ὑπήκουσε μετὰ δακρύων, ἔζησεν ὡς ἐξόριστος σχεδὸν ἐντὸς τοῦ οἴκου τῆς καὶ τότε μόνον ἐπέστρεψεν εἰς Μογκαλιέρη, ὅτε αἱ περιστάσεις τρόπον τινὰ τὸ ἀπήτησαν. Ἐν τούτοις ὑπῆρξε σύζυγος ἀφωσιωμένη, συνοδεύουσα τὸν σύζυγόν τῆς παρὰ τῆ Ἀυτοκρατορίας, ὅτε διετέλει ὑπὸ δυσμένειαν, χρησιμεύουσα ὡς μέσον συνδιαλλαγῆς μετὰ τῆς Ἀυτοκρατορίας, ἐγκαρτεροῦσα μετὰ θάρρους εἰς τὴν τύχην τῆς.

Ὁ Ἰερώνυμος ἦτο μορφωμένος καὶ εὐπαιδευτός, ὅσον ὀλίγοι πρίγκιπες ἐκείνητο πολλὰς γνώσεις, ἔγραφε μετὰ γλαφυρότητος καὶ ἐλάλει εὐφραδῶς καὶ πνευματικῶς.

Ἐπὶ τῆς αυτοκρατορίας διεδραμάτισε μέρος ἀρκετὰ περιεργὸν καὶ περὶ τοῦ ὁποῦ πολλὸς ἐγένετο λόγος. Ἐξ ἀρχῆς ἐθεώρει τὸν ἐξάδελφόν του Ναπαλέοντα Γ' ὡς προκάτοχόν του ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀλλ' ἡ γέννησις τοῦ αυτοκρατορικοῦ πρίγκιπος ἐματαίωσε τὰς ἐλπίδας του, ἐντεύθεν δὲ ἐπήγαυεν ἡ κατὰ τῆς αυτοκρατορίας Εὐγενίας ἔχθρα του, ἣν πολλάκις ἐξεδήλωσε μεθ' ὑπερβολικῆς σκαϊότητος.

Κατὰ τὸ 1863 ἐν Κομπιένῃ ὁ Ἀυτοκράτωρ περὶ τὸ τέλος τοῦ παρατεθέντος ἐπισήμου γεύματος ἐπὶ τῆ ἑορτῆ τῆς Εὐγενίας τὸν παρεκάλεσε νὰ φέρῃ πρόποσιν ὑπὲρ τῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ ν' ἀπαγγεῖλῃ κατ'ἀλλήλων προσφώνησιν.

Ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὁ Ἰερώνυμος ἐκάθητο παρὰ τὰ δεξιὰ τῆς Ἀυτοκρατορίας. Εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Ἀυτοκράτορος ἀπήντησε διὰ μορφασμοῦ, ἡ δὲ Ἀυτοκράτειρα τότε μειδιῶσα εἶπεν αὐτῇ :

— Δὲν ἐπιμένω διὰ τὴν προσφώνησιν, ἀγαπητέ μου ἐξάδελφε. Εἶσθε μὲν πολὺ εὐγλωττος, ἀλλ' αἱ ἀγορεύσεις σας πάντοτε μοῦ προξενοῦν πόδον.

Ὁ ὑπαινιγμὸς οὗτος ἀνεφέρετο εἰς τὰς γνωστὰς ἀντιπολιτευτικὰς τάσεις τοῦ πρίγκιπος κατὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Ἀυτοκράτορος.

Πάντες οἱ συνδιατηρόμενοι εἶχον ἐγερωθῆ ὄρθιαι καὶ ἀνέμενον, χωρὶς νὰ ἐννοῶσι τὰ συμβαίνοντα, τὸ τέλος τοῦ ἐπεισοδίου.

Ὁ Ἀυτοκράτωρ ἐπανέλαβε τὴν αἴτησίν του.

— Δὲν γνωρίζω νὰ ὁμιλῶ δημοσίᾳ, ἀπήντησεν ὁ Ἰερώνυμος.

— Δὲν θέλετε λοιπὸν νὰ φέρετε πρόποσιν ὑπὲρ τῆς Ἀυτοκρατορίας; ἐπέμεινεν ἐρωτῶν ὁ Ἀυτοκράτωρ.

— Ἄν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἠδύκοι νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ, πολὺ θὰ μὲ ὑπερρέωνεν, εἶπεν ὁ πρίγκιψ.

Ὁ Ἀυτοκράτωρ τότε ἐστράφη πρὸς τὸν πρίγκιπα Μυρὰ καὶ ἀνέβησεν εἰς αὐτὸν νὰ προσφωνήσῃ.

Ἡ Ἀυτοκράτειρα διετήρησε τὴν φιλομειδῆ αὐτῆς ἔκφρασιν, λαμβάνουσα δὲ τὸν βραχίονα τοῦ πρίγκιπος Ἰερώνυμου, ἀφοῦ ἡγήθησαν ἐκ τῆς τραπέζης, εἰσηλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὰς αἰθούσας ὡς νὰ μὴ εἶχε συμβῆ τίποτε.

Ὁ πρίγκιψ κατηρῆς καὶ σκυθρωπὸς ἔμεινε μεμονωμένος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐσπερίδος. Τὴν ἐπαύριον ἐγένοντό τινα διαδήματα ἀπολήξαντα εἰς ποιάν τινα συνδιαλλαγῆν, ἀλλ' ὁ πρίγκιψ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἐκ Κομπιένης.

Διαβάτης

Ποῖος ἀγνοεῖ τὴν Κλυτίαν, τὴν χαρίεσσαν νύμφην τῶν ἀνθέων, ἣτις ἡγάπησε τὸν ἥλιον; Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὑπερῆφανος θεὸς ἐπὶ τοῦ φωτοβόλου αὐτοῦ ἀρματος οὐδὲλως ἐσυλλογίζετο τὴν μικρὰν νύμφην, κατεθλίβετο αὕτη πολὺ ὥστε οἱ εὐσπλαγχνοὶ θεοὶ μετεμόρφωσαν αὐτὴν εἰς Ἡλιοτρόπιον. Ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν Κλυτίαν ὡς ἄνθος εἶδεν ὅμως τὴν θελακτικὴν αὐτῆς προτομὴν, βεβαίως οὐδέποτε θὰ πιστεύσῃ ὅτι αὕτη ἐγένετο θῦμα ἀτυχοῦς ἔρωτος. Οἱ ἀρχαῖοι ἐδόξαζον ὅτι ἡ Κλυτία ὡς ἄνθος, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ἥλιον, παρεκλοῦθει τὸν οὐράνιον αὐτοῦ δρόμον· τὸσον μέγας ἦτο ὁ ἔρος αὐτῆς πρὸς τὸν φωτεινὸν τοῦτον ἀστέρρα. Πραγματικῶς πολλὰ φυτὰ μιμοῦνται τὸ παράδειγμα τῆς Κλυτίας. Ἡ λευκὴ Νυμφαία λίαν πρωτὸ ὑψώνει, καθὰ καὶ ὁ Θεόφραστος διηγεῖται, τὴν κλειστήν αὐτῆς κάλυκα ὑπὲρ τὸ ὕδωρ, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ διενυκτέρευσε, περὶ τὴν μεσημβριαν τὴν ἀνορθοῖ καθέτως καὶ τὴν ἀνοίγει, κατὰ δὲ τὸ ἐσπέρας τὴν κλείει καὶ τὴν βυθίζει πάλιν κλίνουσαν πρὸς δυσμὰς τοῦ ὁρίζοντος. Καὶ εἰς τοὺς εὐώδεις κορύμβους τοῦ Κηρανόμου παρετηρήθη, ὅτι οὗτοι προσπαθοῦν νὰ ἀκολουθῶσι τὸν ἥλιον. Τὸ δὲ ῥόδον τῆς Περουβίας, ἕνεκα τῆς ἰδιότητός του ταύτης ἐκληρονόμησε παρὰ τοῖς νεωτέροις ποιηταῖς τὸ ὄνομα τῆς ἀρχαίας Κλυτίας. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα καὶ οἱ νέσι βλαστοὶ στρέφονται πρὸς τὸν ἥλιον ἢ ὑπόλευκος Ἀποθόραξ ἐξαπλώνει τὸν τρυφερὸν αὐτῆς βλαστὸν σχεδὸν ὁριζοντίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅταν ὁ ἥλιος κλίνη πρὸς τὴν δύσιν, κατὰ δὲ τὴν νύκτα τὸν ὑψώνει πάλιν καθέτως. Ὅμοιαι κινήσεις παρετηρήθησαν εἰς τὴν ὄξυλίδα, τὴν μαλάχην καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα φυτὰ.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἀνεγνώρισαν εἰς ταύτας, τὰς ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς προκαλουμένας κινήσεις, ἐπικρατοῦντα εἰς ἅπαντα τὰ φυτὰ νόμον τινὰ, τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστῆμη ὠνόμασεν «ἡλιοτροπισμόν». Διότι καὶ ἐκεῖνα τὰ φυτὰ, τῶν ὁποῖων τὸ ἄκαμπτον σῶμα δὲν δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἡμέραν, προδίδουσι πόσον ἰσχυρῶς ἔλκονται ὑπ' αὐτοῦ. Ὅλα δὲ τὰ φύλλα ἐκθέτουσι τὴν ἄνω αὐτῶν ἐπιφάνειαν μετὰ τὴν ἄνοιαν πρὸς τὰ κάτω κυρτωμένην, ὅπως ἐν ἀφρονίᾳ δύνανται νὰ ἀπορροφῶσι τὸ ζωογόνον φῶς.

Μόνον ἐν τῇ Νεῇ Ὀλλανδίᾳ, τῇ χώρᾳ τῶν παραδόξων, ὅπου οἱ ψιττακοὶ εἶναι λευκοί, οἱ δὲ κύκνοι μέλανες, ὅπου θηλάζοντα ζῶα ἔχουσι ῥάμ-